

Rutinen är 2023-06-15
förtydligad att den även
omfattar patienter med
palliativ vård i livets slutskede.

Säker läkemedelshantering vid in- och utskrivning

1. Bakgrund

Med anledning av det stora antalet avvikelser gällande läkemedelshantering vid vårdövergångar har en riskanalys genomförts i samverkan med Patientsäkerhetsenheten. Det resulterade i ett länsgemensamt arbete för att ta fram en rutin för hur läkemedel ska hanteras vid in- och utskrivningar till och från sjukhus. Syftet är att undvika behandlingsavbrott vid övergång mellan vårdgivare.

2. Målgrupp

Hälso- och sjukvårdspersonal i regionen och kommunerna i Sörmland som hanterar läkemedel i samband med in- och utskrivning till och från sjukhus.

3. Omfattning

Rutinen omfattar vuxna som själva inte kan ansvara för eller hantera sina läkemedel, dvs har överlämnat hälso- och sjukvårdsansvar för läkemedel (tidigare benämnt ansvarsövertagande), efter beslut av läkare i samråd med patienten. Vid nya beslut, som tas på sjukhus, om överlämnat hälso- och sjukvårdsansvar för läkemedel ska remiss för uppföljning skickas till patientens vårdcentral.

4. Arbetsrutin

4.1. In till sjukhus

Kommunens hälso- och sjukvårdspersonal följer kommunens *Checklista – när patient/brukare skickas in till sjukhus*. Avseende läkemedel beaktas följande som bör skickas med patient (om möjligt i värdepåse för säker transport):

- Aktuell läkemedelslista
- Hela dosrullen om dosdispenserade läkemedel förekommer
- Individbundna läkemedel (t.ex. insulinpennor, inhalatorer, ögondroppar) samt specialläkemedel t.ex. licensläkemedel.

Legitimerad personal i kommunen ska skriva en Vårdrapport i Prator där bland annat information lämnas om patientens läkemedel och läkemedelshantering. Informationen ska även dokumenteras i kommunens journal.

4.2. Vid inskrivning på sjukhus

Mottagande sjuksköterska dokumenterar i regionens journalsystem under OUT-Utskrivningsplanering-Medicinhantering, om läkemedel är medskickade, vilka läkemedel som medföljer samt hur patientens läkemedelshantering sker i hemmet. Dokumentation är synlig i NPÖ.

4.3. Vid utskrivning från sjukhus

- Läkaren beslutar vilka läkemedel som ska skickas med patienten hem, s.k. jourdoser
- Läkaren ansvarar för att läkemedelslistan i regionens journal är uppdaterad enligt gällande ordinationer samt verkställd. För dospatienter ansvarar läkaren för att ordinationerna i Pascal är uppdaterade och aktiverade innan patienten skrivs ut

- c) Endast verkställd Aktuell läkemedelslista/uppdaterad Läkemedelslista dos i Pascal används som underlag vid iordningsställande av läkemedel och vid kommunikation
- d) Dosrulle och individbundna läkemedel som följt med patienten till sjukhuset ska skickas med patienten vid utskrivning (om de fortfarande är aktuella)
- e) Dialog mellan utskrivande och mottagande sjuksköterska ska alltid ske, via Prator eller telefonsamtal, om läkemedel ska skickas med, vilka läkemedel samt för hur lång tid. Överenskommelsen ska dokumenteras i respektive vårdgivares journalsystem
- f) Om ej annat är överenskommet ansvarar utskrivande sjuksköterska för att dela läkemedel för tre vardagar samt för mellanliggande helgdagar enligt följande:
  - i. Läkemedel för hemgångsdagens resterande doseringstillfällen samt första doseringstillfället nästkommande dag iordningsställs per klockslag i läkemedelspåsar (d.v.s. alla läkemedel som ska administreras vid samma klockslag iordningsställs i samma läkemedelspåse, se bild nedan)
  - ii. För resterande dygn skickas läkemedel med i separata läkemedelspåsar, ett preparat per läkemedelspåse (se nedan). Om möjligt ska lösa tabletter/kapslar undvikas
  - iii. Läkemedelslista skickas alltid tillsammans med läkemedlen samt bifogas i Prator
  - iv. Läkemedel samt aktuell läkemedelslista läggs i en värdepåse (se nedan) som försluts inför transport
  - v. Utskrivande sjuksköterska dokumenterar i OUT-Utskrivningsplanering-Medicinhantering i regionens journal (NCS Cross). Dokumentationen finns synlig i NPÖ.

Denna rutin gäller även vid utskrivning av patienter där beslut om palliativ vård i livets slutskede tagits under vårdtillfället. Innan utskrivning måste vissa åtgärder gällande läkemedelsordinationer ha vidtagits. Som stöd i detta arbete se *Rutin för palliativ vård på primärvårdsnivå i Region Sörmland och länets kommuner*. Där finns till exempel förslag på läkemedel som kan sättas ut, rekommenderade läkemedel vid palliativ vård i livets slut samt hänvisning till hur läkemedelsordinationerna ska dokumenteras.

4.4. Vid mottagande i kommunen

Kommunens sjuksköterska

- a) Dokumenterar i kommunens journal planen för läkemedelshanteringen
- b) Förbereder läkemedelshanteringen inför hemkomsten
- c) Instruerar mottagande delegerad personal
- d) Ansvarar för att iordningsställa läkemedel (ex. dela dosett) efter första doseringstillfället dagen efter hemkomsten.

5. Beskrivningar

5.1. Läkemedelspåse

Läkemedelspåsen används i samband med medskick av läkemedel från sjukhus och beställs från Varuförsörjningen. Läkemedelspåsen har två olika sidor:

- Sida 1: **Flera** läkemedel – för **ett** doseringstillfälle
- Sida 2: **Ett** läkemedel – för **flera** doseringstillfällen

Läkemedelspåsen har två sidor – kryssa över den sida som ej är aktuell innan överlämning till patienten.

Läkemedel ett doseringstillfälle

Patientens namn och födelsedatum

Veckodag	Datum	Klockslag

Antal	Preparat och beredningsform	Styrka

Ordinerad av

Utlämnat från

Utlämnat av (namn och signum)

Utlämningsdatum

Förvaras utom syn- och räckhåll för barn

Läkemedel flera doseringstillfällen

Patientens namn och födelsedatum

Preparat och beredningsform	Styrka

Dosering

Ordinerad av

Utlämnat från

Utlämnat av (namn och signum)

Utlämningsdatum

Förvaras utom syn- och räckhåll för barn

Actnr 344

5.2. Värdepåse

Det finns olika typer och storlekar på värdepåsar att beställa t.ex. från Varuförsörjningen. Dessa kan med fördel användas vid medskick av läkemedel för säker transport.

6. Referenser

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården, HSLF-FS 2017:37, www.socialstyrelsen.se
- Läkemedelsverkets föreskrifter om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit, HSLF-FS 2016:34, 3 kap. Utlämnande av läkemedel från förskrivare, jourdos, www.lakemedelsverket.se
- Läkemedelshantering i Sörmland, <https://samverkan.regionsormland.se/for-vardgivare/lakemedel/>
- Riktlinje - Trygg hemgång och effektiv samverkan, <https://samverkan.regionsormland.se/for-vardgivare/narvard>